

Aan:
Vaste Kamercommissie Economische Zaken
Algemene Kamercommissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Amsterdam 13 december 2012

Betreft:
Wetgevingsoverleg BuHa-OS, begroting Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, 17 december;
Wetgevingsoverleg EZ, ondernemen 2013, 17 december

Geachte Kamerleden,

Maandag 17 december spreekt uw Kamer vrijwel tegelijkertijd over ondernemen en over buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking. Beide debatten zijn een goede gelegenheid om (internationaal) verantwoord ondernemen aan de orde te stellen. Hieronder doen wij u enkele suggesties voor versterking van het beleid op dit onderwerp.

Ketenverantwoordelijkheid

Hoewel veel bedrijven stappen zetten om MVO-beleid in de praktijk te brengen reikt dit vaak niet ver genoeg in de keten. Bedrijven blijken regelmatig via hun buitenlandse dochters of toeleveranciers betrokken te zijn bij gedrag dat in Nederland als maatschappelijk onaanvaardbaar wordt beschouwd. Deze misstanden zijn geen incidenten maar hangen samen met steeds complexere concernstructuren en ketens, onder meer door toenemende uitbesteding. Zelfregulering schiet hierbij te kort. Recent zagen we voorbeelden hiervan:

- Door een brand in een **kleding**fabriek in Bangladesh (toeleverancier van onder meer C&A) kwamen meer dan honderd kledingarbeiders om. Uw Kamer stelde hierover vragen waarop Minister Ploumen de kledingbranche [oproept](#) verantwoordelijkheid te nemen en haar invloed in de keten in te zetten om dit soort situaties structureel te verbeteren. Het is positief dat de Minister kledingbedrijven uitnodigt voor overleg en aandringt op stappen door de sector.

Wij vragen u erop toe te zien dat deze gesprekken tot structurele verbeteringen leiden.

Het is niet de eerste keer dat de kledingsector onder vuur ligt. Een [motie](#) van uw Kamer van april 2012 vraagt, naar aanleiding van kinderarbeid en uitbuiting in de kledingketen, om afspraken over volledige ketentransparantie.

Welke stappen heeft de minister gezet om tot uitvoering van deze motie te komen?.

- Ook over kinderarbeid in de **schoenen**keten stelde uw Kamer vragen. Ook hier stelt Minister Ploumen in haar [beantwoording](#) met de betrokken bedrijven in gesprek te zullen gaan. De Minister stelt dat bedrijven de verplichting hebben om al het mogelijke te doen wat redelijkerwijs van hen kan worden verwacht om kinderarbeid in de productieketen te voorkomen.

Een nadere omschrijving van 'redelijkerwijs' zou op zijn plaats zijn en in dit verband wijzen wij u erop dat de (in 2011 herziene) OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen van toepassing zijn op de hele toeleveringsketen en in ieder geval van bedrijven vragen dat zij *due diligence*¹ in de keten toepassen.

¹ De UN Guiding Principles for Business and Human Rights: "The [due diligence] process should include assessing actual and potential human rights impacts, integrating and acting upon the findings, tracking responses, and communicating how impacts are addressed." (guiding principle 17)

- Uw Kamer heeft in de afgelopen jaren herhaaldelijk gesproken over problemen bij de **oliewinning** door Shell in Nigeria. Shell heeft na het verschijnen van het UNEP rapport in 2011 aangegeven haar verantwoordelijkheid te willen nemen en de vervuiling in de Nigerdelta op te ruimen. Dit is tot nu toe niet gebeurd. In recente [brieven](#) hierover aan de Kamer stelt Minister Ploumen dat ze Shell hierop aan spreekt en met alle betrokken partijen (De Ministers van Buitenlandse Zaken in Nigeria en Nederland en de Nigeriaanse dochtermaatschappij van Shell) samen tot oplossingen wil komen. Omdat dit niet het eerste gesprek is dat de Nederlandse overheid hierover toezegt, verzoeken wij u ook andere stappen in overweging te nemen zoals de stap die de VS onlangs nam om BP uit te sluiten van het meedingen naar overheidscontracten.²

In het algemeen vinden wij in gesprek gaan een goede eerste stap, zeker wanneer daarbij alle partijen worden betrokken, ook lokale overheden en maatschappelijke organisaties. Gesprekken moeten echter wel uitmonden in concrete afspraken en een tijdsplan dat tot zichtbare verbeteringen leidt.

MVO-voorwaarden bij overheidssteun

Dit kabinet heeft aangegeven het topsectorenbeleid voort te zetten en steun aan bedrijven met OS-geld uit te breiden middels een *revolving fund*. Financiële steun door de overheid aan bedrijven moet altijd gebonden zijn aan MVO voorwaarden. Voor veel instrumenten is het geldende beleid dat voldaan moet worden aan de OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Op verzoek van de Kamer worden de uitvoeringskaders van dit beleid momenteel aanscherpt. In haar [antwoorden](#) op vragen over de begroting 2013 van Buitenlandse Zaken zegt Minister Ploumen hierover dat “de IMVO-kaders van de uitvoeringsinstanties voor het eind van het jaar zullen worden gepubliceerd”.

Wij verzoeken u erop toe te zien dat deze IMVO-kaders inderdaad worden vastgesteld, en dat deze voorzien in transparantie over het *due diligence* proces door de betrokken bedrijven. Daarnaast is een duidelijke monitoring van belang, al is het maar steekproefsgewijs. Uit oogpunt van coherentie dienen dat MVO voorwaarden, implementatiekaders en monitoring niet alleen te gelden voor instrumenten van Buitenlandse Zaken maar ook voor instrumenten die vallen onder Economische Zaken of Financiën (zoals exportkredietgaranties).

Voor zover nu bekend zal het *revolving fund* van €750 miljoen door FMO worden beheerd. Echter, uit een recent [rapport](#) van BothENDS, SOMO en Action Aid en een artikel in de Volkskrant³ blijkt dat bij de ontwikkelingsrelevantie van sommige gefinancierde investeringen vraagtekens gesteld kunnen worden. Wij roepen u daarom op om, naast MVO criteria, heldere criteria vast te stellen voor de ontwikkelingsrelevantie van de te financieren activiteiten.

Tot slot willen we u nog wijzen op een overzicht van aangenomen MVO moties die nog niet (geheel) zijn uitgevoerd. http://mvoplatform.nl/publications-nl/Publication_3886-nl

Mochten er nog vragen zijn dan horen we dat graag.

Namens het MVO Platform,

Suzan van de Meij (06-12271726)

Gisela ten Kate

² <http://www.nu.nl/economie/2969270/bp-uitgesloten-van-overheidscontracten-vs.html>

³ Durfkapitalist stort zich op de derde wereld, 28 november 2012